

14. Deklaracja ministrów spraw zagranicznych Niemiec, Francji i Polski, Bamberg, 15 września 1994 r.

1. W bieżącym roku dokonał się znaczny postęp w kierunku budowy zjednoczonej i demokratycznej Europy. Kierując się wspólną odpowiedzialnością Jesteśmy zdecydowani posuwać naprzód sprawę rozwijania zdolnych do funkcjonowania struktur dobrego sąsiedztwa w Europie. Będziemy rozszerzać współpracę pomiędzy trzema naszymi krajami położonymi w sercu kontynentu, za wspólny cel stawiając sobie zjednoczoną Europę. Współpraca Niemiec, Francji i Polski wnosi nowy wymiar do integracji europejskiej i ją wspiera.

2. Wyrażamy zadowolenie z faktu, iż 1 lutego 1994 roku wszedł w życie Układ Europejski zawarty między Polską a Unią Europejską. Obecnie naszym zadaniem jest zapewnienie jego dynamicznej realizacji z uwzględnieniem postanowień podjętych przez Radę Europejską w Kopenhadze i na Korfu, służących przygotowaniu Polski do członkostwa. Francja i Niemcy z zadowoleniem witają wniosek Polski o członkostwo w UE i zapewniają ją o swoim poparciu.

Zadanie zintegrowania Polski oraz pozostałych krajów stowarzyszonych Europy Środkowej i Wschodniej z Unią Europejską jest największym wyzwaniem stojącym przed Unią pod koniec obecnego stulecia. Skutecznie sprostać mu można jedynie w duchu partnerstwa.

Kierując się postanowieniem końcowym Rady Europejskiej na Korfu, przedyskutowaliśmy dogłębnie możliwość przyspieszenia procesu zbliżania państw stowarzyszonych do Unii. Wymiana poglądów na ten temat będzie kontynuowana w ramach spotkania w dniu 31 października 1994 r. z udziałem ministrów spraw zagranicznych UE oraz sześciu państw Europy Środkowej i Wschodniej, przewidzianego przez prezydencję niemiecką. Niemcy oraz Francja, która obejmie przewodnictwo w pierwszej połowie 1995 roku, zapewniają Polskę, że zgłoszone przez nią koncepcje zostaną włączone do prowadzonych przez Unię konsultacji na ich wczesnym etapie. W związku z tym za istotny bodziec uznały one polskie memorandum zatytułowane „Polskie oczekiwania dotyczące przyspieszenia integracji z Unią Europejską” z dnia 2 sierpnia 1994 r.

Francja i Niemcy będą występować na forum Unii Europejskiej za udzieleniem Polsce aktywnej pomocy, by lepiej mogła sprostać warunkom przystąpienia. Francja i Niemcy dołożą wszelkich starań, by Polska uzyskała skuteczniejsze wsparcie w ramach programu PHARE, bardziej ukierunkowane na jej potrzeby i bardziej pomocne w jej zbliżeniu do UE.

Ważnym elementem strategii mającej na celu uzyskanie członkostwa musi być pomoc w zharmonizowaniu systemów i aktów prawnych państw stowarzyszonych z prawem obowiązującym we Wspólnocie. Opracowany w tym celu harmonogram określiłby strukturę i kierunek procesu zacieśniania więzi pomiędzy państwami stowarzyszonymi i Unią.

Podkreślamy znaczenie rozwoju infrastruktury przejść granicznych oraz rozwoju współpracy transgranicznej na granicy Unii Europejskiej i Polski. Dokonano już wyboru pierwszych projektów i w najbliższej przyszłości będzie można przystąpić do ich realizacji. Dostrzegamy także konieczność wsparcia przedsięwzięć w zakresie współpracy transgranicznej podejmowanych na innych granicach Polski. Pomoc taka przyczyniłaby się do większej integracji rejonów przygranicznych. Służyłaby zbliżeniu obywateli po obu stronach granicy oraz rozwojowi gospodarki regionalnej.

Z zainteresowaniem odnotowujemy propozycję budowy szybkiego połączenia kolejowego na trasie Paryż–Berlin–Warszawa–Moskwa. Zachęcamy do dalszych prac nad tym projektem zbliżającym do

siebie nasze kraje i Europę. Wszystkie trzy państwa postarają się określić inne projekty w dziedzinie współpracy gospodarczej.

3. Poszanowanie praw człowieka oraz położenie kresu sprzecznościom i konfliktom narodowym i etnicznym są nieodzownym warunkiem trwałego i stabilnego pokoju w Europie. Stabilizacja i bezpieczeństwo w Europie w każdym swym aspekcie wymagają solidarności i partnerstwa nas wszystkich.

3.1. Omawialiśmy zbliżającą się konferencję przeglądową oraz spotkanie na szczycie szefów państw i rządów państw KBWE i jesteśmy zgodni co do tego, że KBWE stanowi niezbędny element ogólnoeuropejskiej struktury bezpieczeństwa. Wspólnie będziemy dążyć do rozwijania KBWE jako porozumienia regionalnego w myśl Karty Narodów Zjednoczonych, do przemyślanego podziału pracy w stosunku do organizacji europejskich i transatlantyckich, do operacyjnego wzmocnienia KBWE, zwłaszcza w dziedzinie zapobiegania konfliktom oraz utrzymania pokoju, jak również jej aktywnego zaangażowania w rozwiązywanie konfliktów regionalnych. Potwierdzamy, że bliska jest nam całościowa koncepcja bezpieczeństwa, łącząca utrzymanie pokoju z poszanowaniem praw człowieka, podstawowych wolności, umacnianiem instytucji demokratycznych i rozwojem gospodarczym. Podkreślamy znaczenie środków budowy zaufania i kontroli zbrojeń dla umacniania bezpieczeństwa i stabilności w Europie. Celem przyjętej przez nas w dniu dzisiejszym osobnej deklaracji w sprawie kontroli zbrojeń w Europie jest nadanie nowego impulsu działaniom podejmowanym w ramach KBWE.

Uzgodniliśmy, że na płaszczyźnie trójstronnej będziemy koordynować przygotowania do spotkania na szczycie KBWE, które odbędzie się w Budapeszcie w grudniu 1994 roku; zamierzamy wspólnie dać impuls procesowi wzmocnienia KBWE.

3.2. Popieramy zapoczątkowany przez Paryską Konferencję Inauguracyjną proces zmierzający do zawarcia paktu na rzecz stabilności w Europie. Potwierdzamy nasze przekonanie, iż przedsięwzięcie to jest odpowiednim środkiem umacniania szerokiej stabilności na naszym kontynencie i ułatwiający zbliżenie pomiędzy państwami europejskimi. Jesteśmy skłonni popierać dalsze etapy tego procesu oraz aktywnie uczestniczyć w pracach toczących się przy stolikach regionalnych. Pragniemy udostępnić zainteresowanym państwom nasze doświadczenia, m.in. z myślą o zawieraniu i realizacji traktatów o dobrym sąsiedztwie, przyjaźni i współpracy. Niemcy i Francja z zadowoleniem witają czynione przez Polskę starania na rzecz rozwoju konstruktywnych i kooperatywnych stosunków z jej wschodnimi sąsiadami.

3.3. Sojusz Północnoatlantycki i transatlantyckie partnerstwo są nadal niezbędne dla utrzymania pokoju i stabilizacji w Europie. Z zadowoleniem przyjmujemy fakt zadeklarowania przez Sojusz pełnego poparcia dla rozwoju europejskiej tożsamości w zakresie bezpieczeństwa i obrony oraz jego gotowości do przyjęcia w swe szeregi innych państw europejskich. Z zadowoleniem odnotowujemy realizację programu Partnerstwa dla Pokoju zainaugurowanego na spotkaniu na szczycie państw NATO na początku bieżącego roku. Polska jako pierwsza uzgodniła z NATO program partnerstwa i jest w tych dniach gospodarzem pierwszych wspólnych ćwiczeń w zakresie działań sił pokojowych. Niemcy i Francja będą popierały Polskę w jej dążeniu do zbliżenia z NATO.

3.4. Na podstawie niemiecko-francuskiej inicjatywy podjętej podczas naszego ostatniego spotkania w Warszawie w listopadzie 1993 roku, w maju bieżącego roku Polska wraz z ośmioma innymi państwami Europy Środkowej uzyskała status partnera stowarzyszonego UZE. Partnerstwo stowarzyszone wiąże się z perspektywą późniejszego przystąpienia do Unii Europejskiej, otwartą przez Układy Europejskie. Czynimy starania aby wykorzystać możliwości, które otworzyły się w wyniku dialogu w zakresie bezpieczeństwa i obrony dla konkretnej współpracy w ramach UZE z partnerami stowarzyszonymi.

3.5. Opowiadamy się za rozszerzeniem trójstronnej współpracy wojskowej uzgodnionej przez ministrów obrony na spotkaniach w marcu i lipcu 1994 roku. Po pierwszych wspólnych ćwiczeniach w zakresie działań sił pokojowych brygady francusko-niemieckiej i jednostki polskiej, które odbędą się we Francji w październiku 1994 r., będą miały miejsce kolejne ćwiczenia i spotkania ekspertów.

Uzgodniliśmy zbadanie możliwości ściślejszej współpracy w operacjach pokojowych prowadzonych pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

4. Strona francuska potwierdziła gotowość zorganizowania u siebie spotkania szefów rządów w dogodnym dla wszystkich stron terminie.

5. Uważamy, iż szczególne znaczenie ma rozwijanie różnych form współpracy trójstronnej w dziedzinie ochrony środowiska. Doświadczenia zdobyte we współpracy francusko-niemieckiej w tej dziedzinie powinny zostać wykorzystane w działaniach na płaszczyźnie trójstronnej.

6. Z wielkim zadowoleniem odnotowujemy bliską i nacechowaną zaufaniem współpracę organizacji młodzieżowych mającą na celu realizację trójstronnych spotkań młodzieży, które cieszą się dużym zainteresowaniem. Nadal będziemy promować trójstronne przedsięwzięcia tego rodzaju.

7. Będziemy popierać różne formy współpracy kulturalnej zbliżającej społeczeństwa naszych krajów. W tym kontekście odnotowujemy z zadowoleniem osiągnięty postęp w zakresie ustalenia w Warszawie wspólnej lokalizacji dla Instytutu Francuskiego, Instytutu Goethego i Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W interesie wspólnych działań na polu kultury oraz ścisłej współpracy, podejmiemy wszelkie niezbędne kroki w celu szybkiej realizacji tego projektu.

Europejskie programy takie jak EUREKA czy COST stanowią odpowiednią platformę dla realizacji trójstronnych projektów badawczych. Jednocześnie zwracamy uwagę na rozwój bezpośrednich kontaktów pomiędzy instytutami oraz ośrodkami naukowo-badawczymi w ramach naszych stosunków trójstronnych.

8. Z zadowoleniem przyjmujemy ustanowienie regularnych konsultacji pomiędzy komórkami planowania, a także innymi departamentami ministerstw spraw zagranicznych naszych trzech państw; z zainteresowaniem odnotowaliśmy przedstawione przez nie wspólne propozycje dalszej intensyfikacji współpracy trójstronnej.

Upoważniliśmy nasze trzy ministerstwa do wspólnego podjęcia analizy zagadnień, jakie wyłoniły się w związku z przyszłym przystąpieniem do Unii Europejskiej stowarzyszonych państw Europy Środkowej i Wschodniej. W listopadzie bieżącego roku odbędzie się w Warszawie seminarium polityczne z udziałem przedstawicieli ministerstw spraw zagranicznych naszych trzech państw, w celu przedyskutowania perspektyw dalszej integracji gospodarczej, politycznej i w dziedzinie bezpieczeństwa.

9. Na zaproszenie ministra spraw zagranicznych Alaina Juppé spotkamy się ponownie we Francji w 1995 roku.

Źródło: dokument niepublikowany.